

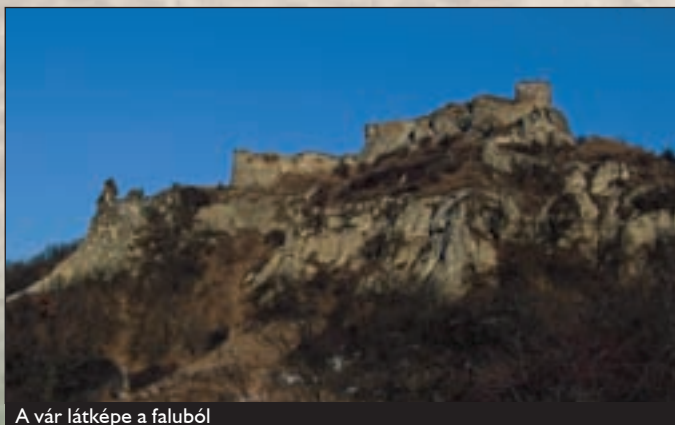
Barát és Apáca sziklák

tornácot faragott kőoszlopok szegélyezik.

Sírok mellett a Tarna jobb partján emelkedik a Darnó-hegy. Északkeleti lejtőjének fél évszázados gyertyános-tölgyes erdeje rejt hazánk egyik legkülönlegesebb és legérdekesebb tőzegmohalápját, a **Nyírjestavat**. Országos jelentőségű természetvédelmi terület, s körölte a tó tőzegmohalápját. Területe mintegy 23 hektár, melyből 0,9 hektár a tőzegmohás átmeneti láp, mely a Darnó-hegy ÉK-i lejtőjén helyezkedik

el. Az értékes növénytakarásában több jégkorszaki reliktumfaj is megtalálható, mint például a gyapjasmagvú sás, vagy a szőrösnyír. Sajátos mikro- és makroszkopikus állatvilággal rendelkezik, mint például a nappali pávaszem és a fecskefarkú lepke.

Kiváló helyszín a kikapcsolódásra a **Kútvölgyi szabadidőpark**. A szabadidőpark egyéni látogatók előtt is nyitva áll egész évben. Érdeklőség, hogy július utolsó hétvégéjén itt rendezik meg évente a síroki motorostalálkozót, ahová határainkon túlról is többen érkeznek.

A vár látképe a faluból

Bükkaljai Kő-út Információs Pont Eger, Fellner-tömbbelső

bukkalja.info.hu

Polgármesteri Hivatal, Sirok, Borics P. u. 6.
Tel.: 36/561-000 • www.sirok.hu

Tájékoztató térképvázlat

Fotók: **Baráz Csaba, Havasi Norbert, Klein Dávid**

Készítette a Kaptárkó Természetvédelmi és Kulturális Egyesület a Norvég Civil Támogatási Alap finanszírozásával.

www.kaptarko.hu

Sirok

Nepomuki Szent János szobra

Sirok Egertől 20 km-re nyugatra, a Mátra északkeleti határán, a Tarna-patak (parádi Tarna) és Tarna folyó (ceredi Tarna) összefolyásánál található völgyben fekszik. A település az Aba nemzetség birtoka volt, első írásos említése 1302-ben történik Sirák névalakban. A mai település határában 294 méteres tengerszint feletti magasságban emelkedik az a sziklás riolittufa-kúp, amelyre a tatárjárás után a Siroki vár épült. A vár alatt keletkezett Sirokhalja nevű falu 1426-ban már meg-

volt, s a XV. században már mezővárosi rangot kapott. Eger eleste után 1596-ban a vár őrsege elmenekült, így a török csapatok harc nélkül foglalhatták el. A várban és a várfalak mentén törökök telepedtek le, míg a falu, Sirokhalja a XVII. század közepéig magyar földesurak birtokában maradt. Amikor Doria János tábornok 1687-ben Eger várát ostrom alá vette, a siroki vár török őrsege a várból kivonult, hogy az egri védők segítségére legyen. A hadi jelentőségét veszített és rongált állapotban hátrahagyott vár 1693-ban Bagni márki birtoka lett, aki rendbe hozatta és császári őrseggel látta el. A Rákóczi-szabadságharc alatt a vár hadi szerepet nem játszott, ennek ellenére 1713-ban a császáriak felrobbantották. A várrom ma műemléki védelem alatt áll.

A vár látképe a Törökasztraljáról, középen a Barát és Apáca sziklák

A vár belső udvara

A vár tetejéről jól látható egy asztalszerűen megfaragott dácittufatömb, a **Törökaszta**. Tetejébe vájt tál alakú mélyedések, csatornák, lyukak rendeltetésére, a Szent István korabeli keresztény térítések előtti magyar ősvallás áldozati szertartásai utalhatnak. A Törökaszta közelében két magányos sziklát pillanthatunk meg, melyeknek a köznyelv igen találóan a **Barát** és az **Apáca sziklák** neveket adta, mely utal a természet évezredes munkája nyomán kialakult formájukra, de a köréjük szövődött legendára is: „Darnó király borzasztó esküjének engedve – miszerint Attila hun fejedelem által csalfa módon elrabolt nejeért halállal lakoltat minden földi halandót, ki várához közeledik – Tarna lányába szerelmes Bodony vitézt nyílával lelötte. Tarna azonban Bodony vitéz elé ugrott, s a nyilvessző mindkét szívet átjárta. Bűvös nyíl volt, mely rögtön kővé dermedtette a szerelmespárt.”

Sirok keleti határában, a Kígyós-patak völgyének (**Rozsnak-völgy**) nyugati oldalából több sziklatorony emelkedik ki, amelyek csúcsába kapaszkodókat faragtak, és az egyikben található egy darab kaptárköfűlkét is.

A településen a Széchenyi utcában és a Fenyves úton is megcsodálhatjuk a siroki **barlanglakásokat**, amelyeket a XIX. század első harmadában vágták a külön ezzel foglalkozó kőfaragók. A mindennél jelen lévő követ a berendezés során is hasznosították, a vájható kő alkalmat adott arra, hogy ülő- és fekvő padkákat képezzenek ki a falak mentén.

A falu barokk római katolikus templomát 1757-ben emelték a vár alatti dombtetőn (titulusa: Szeplőtelen Fogantatás). Az 1332. évi pápai tizedjegyzék szerint plébánia, következésképpen templom is állt ezen a helyen. Erről tanúskodnak a vár sarokbástyájába beépített románkori templomkövek. A templom előtt Nepomuki

Sziklábába vájt gazdasági épületek

Szent János 1823-ból való későbarokk kőszobra látható. A Borics Pál utca 1. szám alatt találjuk a műemléki oltalom alatt álló római katolikus plébániát, amely későbarokk stílusban 1774-ben épült. Jelenleg könyvtár van elhelyezve benne, ahol megtekinthetjük **Borics Pál (1912–1969) kiállítását**. A siroki születésű szobrászművészt méltán nevezték a „kő gyermekének”. Keze nyomán megelevenedett a kő, alkotásai mai napig kőszobrászatunk időtálló alkotásai. A könyvtárban munkásságának egy része megtekinthető. Alkotásai hűen reprezentálják a palócföld emberének hétköznapjait.

A településen a népi építészet számos, szép emlékével találkozhatunk még ma is. A népi lakóházak szinte kizárólag kőből épültek. Homlokzatuk övpárkánnyal szépen tagolt, keretelt, vakolatdíszes. Ilyen a település műemléki védettségű **tájháza** is (Petőfi S. u. 11.), mely egy 1903-ban épült tornácos parasztházban mutatja be a Palócföld építészeti és népművészeti hagyományait. Berendezését a település lakói adták össze saját gyűjteményeikből.

Szintén műemléki védettségű a **Széchenyi I. u. 38.** szám alatti fésűs beépítésű, nyeregterős lakóház. Az oromzatán szoborfülkébe helyezett kisméretű Jézus-szobor, valamint Mária és József színezett domborművei láthatóak. A falazott mellvédű

Tájház tornácának oszlopsora